

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania M. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do renty socjalnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 września 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. nie obciąża wnioskodawczyni kosztami pełnomocnika**
- organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania M. H. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C. – oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt VIII U (...), oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego z 26 października 2015 r., odmawiającej przyznania jej prawa do renty socjalnej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczona zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie „...występuje istotne zagadnienie prawne na tle stosowania art. 233

k.p.c. związane z interpretacją i oceną dowodów specjalistycznych z opinii biegłych z różnych dziedzin medycyny w sposób oderwany od całościowej oceny prawnej wszystkich wynikających z nich wniosków łącznie w wykazanych w poszczególnych opiniach biegłych schorzeń i sprawności lub ich braku zgodnie z zasadą oceny całokształtu materiału dowodowego poprzez uwzględnienie wzajemnych relacji dowodów ich związków i wzajemnych wpływów, hierarchii ważności i występowania różnych istotnych elementów i faktów występujących w różnych dowodach z osobna, które jednak dopiero łącznie dają podstawy do oceny odmiennej od oceny poszczególnych dowodów z osobna bez uwzględnienia ich całokształtu tj. z pominięciem wymaganej oceny prawnej dowodów specjalistycznych”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa radcowskiego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W świetle utrwalonego już orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt

1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów

interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim stawiana w uzasadnieniu wniosku kwestia została ograniczona tylko do ogólnikowego zasygnalizowania jakiegoś problemu. Brakuje odpowiedniej jurydycznej argumentacji, w której wykazanoby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Zamiast tego uzasadnienie wniosku skupia się na polemice ze stanowiskiem zaskarżonego w skardze wyroku Sądu Apelacyjnego w (...); polemice opartej na twierdzeniu, że Sąd drugiej instancji w sposób niepełny, fragmentaryczny ocenił materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, nie dokonał jego całościowej oceny uwzględniającej „ocenę prawną dowodów specjalistycznych”.

Tak skonstruowane uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie uwzględnia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii.

Sąd drugiej instancji – oceniając prawo ubezpieczonej do renty socjalnej na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2013 r., poz. 982 ze zm.) – stwierdził, że biegli sądowi specjaliści z zakresu psychiatrii – M. J., psychologii – A. S., kardiologii – M. W. i neurologii – L. K., kategorycznie zaprzeczyli całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy. Dwaj ostatnio wymienieni biegli wskazali nawet na brak po jej stronie jakiegokolwiek niezdolności do pracy z przyczyn kardiologicznych i neurologicznych. Zwrócili uwagę na uregulowane nadciśnienie tętnicze I stopnia, otyłość, HLP oraz zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa lędźwiowego L4-L5-S1, bez istotnego ograniczenia ruchomości kręgosłupa oraz podrażnieniowych i ubytkowych objawów korzeniowych. Nie stwierdzono występowania objawów i zaburzeń ze strony ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, które mogłyby powodować jakąkolwiek niezdolność ubezpieczonej do pracy. Przeprowadzone badania TK głowy, EEG, badanie dopplerowskie, Holter Ciśnieniowy, EKG i UKG, nie wykazały patologii. Rozpoczęte w 2004 r. leczenie objawów padaczki zostało zakończone, ponieważ do chwili obecnej nie powtórzyły się u niej zaburzenia świadomości i

napady drgawkowe. Biegli psychiatra i psycholog wykluczyli istnienie choroby psychicznej w sensie psychozy, depresji endogennej, czy zespołu otępiennego, rozpoznając jedynie objawy nieprawidłowej struktury osobowości i obniżoną sprawność intelektualną do poziomu upośledzenia umysłowego lekkiego.

Według Sądu drugiej instancji zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał też podstaw do stwierdzenia u ubezpieczonej naruszenia sprawności organizmu, które powstało w trakcie nauki w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia. Padaczka pojawiła się u ubezpieczonej 31 marca 2004 r., tj. ponad miesiąc po ukończeniu przez nią 25 roku życia, a potem dopiero w 2006 r. ukończyła ona studia licencjackie. Ubezpieczona nie udowodniła, aby doszło u niej do naruszenia sprawności organizmu przed kończeniem 25 roku życia oraz aby naruszenie to spowodowało obecnie jej całkowitą niezdolność do pracy, której istnienia biegli nie potwierdzili.

Według Sądu drugiej instancji jednoznaczne konkluzje biegłych, których ustaleń ubezpieczona skutecznie nie podważyła, uzasadniały przyjęcie przez nich wniosku o braku u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy. Wszystkie opinie biegłych sądowych zostały wydane w oparciu o badanie ubezpieczonej, kompletną dokumentację lekarską i akta sprawy. Są one fachowe i rzetelne, a zawarte w nich wnioski sformułowane jasno i wynikają logicznie z części opisowej opinii. Nie było zatem podstaw do kwestionowania przyjętych przez nich konkluzji o braku całkowitej niezdolności ubezpieczonej do pracy, a także o braku naruszenia sprawności organizmu powstałego przed ukończeniem 25 roku życia. Sąd drugiej instancji – podzielając wnioski opinii biegłych sądowych – stwierdził, że ubezpieczona nie spełnia przesłanki warunkującej przyznanie jej renty socjalnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.